

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันเป็นยุคสมัยเทคโนโลยีการสื่อสารและโทรคมนาคมมีการพัฒนาอย่างสูงจนทำให้เกิด สังคมสื่อสารที่ และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่อการดำรงชีวิต โดยเฉพาะเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) การสื่อสารโทรคมนาคม (Telecommunications) และสื่อมวลชนสมัยใหม่ (New Mass Media) ทำให้มีการติดต่อสื่อสารกัน ได้สะดวก การเชื่อมโยงถึงกันทำให้ประชากรในโลกสามารถติดต่อรับฟังข่าวสารกันได้ตลอดเวลา ทำให้หลายองค์กรให้ความสำคัญและนำระบบเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารไปใช้ในองค์กรเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร

การส่งข้อความอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ประกอบกับเทคโนโลยีทางการติดต่อสื่อสารโทรคมนาคม อย่างโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Phone) เป็นอุปกรณ์ที่ได้รับความนิยม แพร่หลายอย่างรวดเร็ว เริ่มแรกมีจุดประสงค์เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารทางเสียงเท่านั้น แต่ในปัจจุบันนี้มีจุดประสงค์ของการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มเป็นอุปกรณ์ไร้สายที่สามารถรับข้อมูลข่าวสาร (Mobile Multimedia) ขอบเขตความสามารถในการติดต่อพูดคุยทางโทรศัพท์เคลื่อนที่กว้างขวางขึ้น เนื่องจากสามารถใช้ได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในปัจจุบันภายใต้แนวคิดของกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) อันเป็นผลให้สังคมโลกปัจจุบันมีความต้องการการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น ทำให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีโดยเฉพาะเทคโนโลยีด้านการสื่อสารอย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองความต้องการสมัยใหม่ในโลกไร้พรมแดน โดยความสามารถในการติดต่อสื่อสารข้อมูลในรูปแบบต่างๆ จึงมีบริการต่างๆเกิดขึ้นจำนวนมากเช่นบริการส่งข้อความสั้น Short Message Service (SMS) บริการส่งรูปภาพ Multimedia Message Service (MMS) เป็นต้น

บริการส่งข้อความสั้น (SMS) เป็นการสื่อสารกันระหว่างผู้ใช้โทรศัพท์มือถือโดยการส่งข้อความสั้นได้อย่างง่ายดาย ไปยังผู้รับ เป็นรูปแบบหนึ่งของเทคโนโลยีการรับส่งข้อมูลแบบเก็บและส่งต่อ (Store and Forward Communication) เป็นการใช้ความสามารถของอุปกรณ์สื่อสารชนิดหนึ่งทำหน้าที่รับส่งข้อมูลจากอุปกรณ์สื่อสารอื่นๆ ไว้ พร้อมกับทำการตรวจสอบหาจุดหมายปลายทางที่ต้องการจะส่งข้อมูล เมื่อพบแล้วจึงทำการส่งข้อมูลนั้นไปยังอุปกรณ์สื่อสารปลายทาง (ไฟโรจน์,

2545) นอกจากนี้ยังมีการนำข้อความสั้นไปประยุกต์ใช้ในเชิงธุรกิจการสื่อสารอื่นๆ เช่น การส่งข้อความโฆษณาเชิญชวนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของทางผู้ให้บริการ การส่งข้อความสั้นเพื่อเล่นเกมชิงรางวัลต่างๆ การส่งข้อความเสนอความคิดเห็นในด้านต่างๆ ประโยชน์ของข้อความสั้นที่สามารถใช้งานได้ง่าย รวมทั้งผู้ส่งสามารถสร้างสรรค์ข้อความได้ด้วยตนเอง จึงทำให้มีผู้ใช้เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

ในการส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตรผ่านสื่อสารสนเทศ ได้มีการจัดทำสื่อออกมาในหลากหลายช่องทาง ทั้งจากทางภาครัฐและเอกชน เช่น การจัดทำแผ่นโปสเตอร์ โบปปลิว แผ่นพับ การใช้เครื่องกระจายเสียงชุมชน วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น เพื่อพัฒนาการเกษตรในด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทางการเกษตร อีกทั้งเป็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมสู่เกษตรกร เพื่อนำเทคโนโลยีไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินการทางการเกษตร

การสื่อสารการเกษตรได้มีการพัฒนาก้าวหน้ามากขึ้น การใช้สื่อให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องทราบถึงความต้องการของบุคคลที่จะใช้สื่อ เนื่องจากความต้องการของแต่ละบุคคลนั้นมีความต้องการที่แตกต่างกันและความต้องการของบุคคลเป็นแรงผลักดันให้คนทำงานและสามารถทำให้มีกำลังใจในการทำงาน ถ้าทราบความต้องการของบุคคลที่ใช้สื่อหรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรแล้ว ผู้บริหารจะสามารถนำไปประยุกต์ปรับใช้สื่อให้ตรงกับความต้องการของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้การทำงานนั้นเกิดประสิทธิภาพ (มนทิยา, 2546) โดยในการถ่ายทอดความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจึงต้องมีความต้องการที่จะใช้สื่อหรือโสตทัศนูปกรณ์ในการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไปแล้วแต่สภาพการณ์และความรู้ความสามารถในการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเอง

ดังนั้น การพัฒนาและความต้องการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อมูลข่าวสาร จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาวิจัย โดยเฉพาะการส่งข้อความสั้นซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจในแนวทางการใช้บริการข้อความสั้นในงานส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนประยุกต์ใช้ข้อความสั้นในงานส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตรในระดับต่างๆ ในการพัฒนาการส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตรให้ทันสมัย ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานและพฤติกรรมการใช้ข้อความสั้น (SMS) ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความต้องการการใช้ข้อความสั้น (SMS) ในงานส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการส่งเสริมการเกษตรผ่านข้อความสั้น (SMS) ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่
4. เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการใช้ข้อความสั้น (SMS) ในงานส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ในจังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานและพฤติกรรมการใช้ข้อความสั้น (SMS) ระดับความต้องการการใช้ข้อความสั้น (SMS) และปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการส่งเสริมการเกษตรผ่านข้อความสั้น (SMS) ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรใช้เทคโนโลยีข้อความสั้น (SMS) ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการทำงาน และเป็นการเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารโดยการใช้ข้อความสั้น (SMS) ในงานส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รวมถึงเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร โทรคมนาคมเข้ามาสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีข้อความสั้น (SMS) ในงานส่งเสริมการเกษตร ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

สมมุติฐานของการวิจัย

มีปัจจัยบางประการ ได้แก่ เพศ อายุราชการ ตำแหน่งทางราชการ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ของครอบครัว การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อ ความถี่ในการรับส่งข้อความสั้น ระดับการเปิดรับข่าวสาร และทัศนคติในการใช้ข้อความสั้น มีความสัมพันธ์กับความต้องการการส่งเสริมการเกษตรผ่านข้อความสั้น (SMS) ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษา แนวทางการให้บริการข้อความสั้นในงานส่งเสริมการเกษตร รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการส่งเสริมการเกษตรผ่านข้อความสั้น (SMS) ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่

นิยามศัพท์

ข้อความสั้น หมายถึง ข้อความในรูปแบบต่างๆ ของบริการรับส่งข้อความสั้น (SMS) ในลักษณะของข้อความสั้นๆ ไม่เกิน 160 อักขร ซึ่งแทนด้วยตัวอักษรภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ตัวเลข ผ่านหน้าจอโทรศัพท์เคลื่อนที่

โทรศัพท์เคลื่อนที่ หมายถึง ช่องทางในการส่งสารที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไร้สายที่มีความสามารถในการรับส่งสารประเภทสัญญาณเสียง ข้อความ และรูปภาพตามความสามารถของโทรศัพท์เคลื่อนที่รุ่นนั้นๆ

ความต้องการการใช้ข้อความสั้น (SMS) ในงานส่งเสริมการเกษตร หมายถึง ความต้องการใช้เทคโนโลยีข้อความสั้น (SMS) ในลักษณะการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารในการส่งและการรับข้อความสั้นที่มีความเกี่ยวข้องกับการเกษตร

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร หมายถึง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตรภายในจังหวัดเชียงใหม่

การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง การแสวงหาข้อมูล การเปิดรับข้อมูล ที่ต้องการทราบข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสนใจอยากรู้ในช่วงเวลา 1 ปีที่ผ่านมา

ตำแหน่งประเภทบริหาร หมายถึง ตำแหน่งที่มีอำนาจและหน้าที่ในการบริหารงาน ในฐานะที่เป็นหัวหน้าส่วนราชการหรือรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือกรม ตำแหน่งที่มีฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานตรวจและแนะนำการปฏิบัติราชการของส่วนราชการระดับกระทรวง และตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการหรือรองหัวหน้าส่วนราชการซึ่งไม่มีฐานะเป็นกรมแต่มีผู้บังคับบัญชาเป็นอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นอธิบดี หรือตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนดให้เป็นตำแหน่งประเภทบริหารตามหลักเกณฑ์ในกฎ ก.พ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่ง พ.ศ. 2551

ตำแหน่งประเภทอำนวยการ หมายถึง ตำแหน่งที่มีอำนาจและหน้าที่ในการบริหารงานในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่าระดับกรม ซึ่งมีการแบ่งส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือตำแหน่งอื่นที่มีลักษณะเป็นตำแหน่งประเภทอำนวยการ ซึ่งมีความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงมากหรือสูงมากเป็นพิเศษที่ ก.พ. กำหนดให้เป็นตำแหน่งประเภทอำนวยการตามหลักเกณฑ์ในกฎ ก.พ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่ง พ.ศ. 2551

ตำแหน่งประเภทวิชาการ หมายถึง ตำแหน่งในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่ใช้ความรู้ ในทางวิชาการซึ่ง ก.พ. กำหนดว่าต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ ของตำแหน่งนั้น โดยมีการจำแนกตามลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานเป็นหลัก

หรือตำแหน่งอื่นที่กำหนดให้เป็นตำแหน่งประเภทวิชาการตามกฎ ก.พ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่ง พ.ศ. 2551

ตำแหน่งประเภททั่วไป หมายถึง ตำแหน่งซึ่งมิใช่ตำแหน่งประเภทบริหาร ประเภทอำนวยการ และประเภทวิชาการ แต่เป็นตำแหน่งในฐานะผู้ปฏิบัติงานซึ่งเน้นการใช้ทักษะฝีมือในการปฏิบัติงาน โดยมีการจำแนกตามลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานเป็นหลัก และในกรณีที่เห็นสมควร ก.พ. จะกำหนดว่าตำแหน่งใดต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำแหน่งนั้นด้วยก็ได้ หรือตำแหน่งอื่นที่กำหนดให้เป็นตำแหน่งประเภททั่วไปตาม กฎ ก.พ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่ง พ.ศ. 2551

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงแนวทางการใช้บริการข้อความสั้นในงานส่งเสริมการเกษตรโดยกำหนดตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุราชการ ตำแหน่งทางราชการ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ของครอบครัว การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อ ความถี่ในการรับส่งข้อความสั้น ระดับการเปิดรับข่าวสาร และทัศนคติในการใช้ข้อความสั้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม คือ ความต้องการการส่งเสริมการเกษตรผ่านข้อความสั้น (SMS) ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ โดยสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

(Independent Variables)

- เพศ
- อายุราชการ
- ตำแหน่งทางราชการ
- ระดับการศึกษา
- ระดับรายได้ของครอบครัว
- การได้รับการฝึกอบรมเรื่องการใช้สื่อ
- ความถี่ในการรับส่งข้อความสั้น
- ระดับการเปิดรับข่าวสาร
- ทัศนคติในการใช้ข้อความสั้น

ตัวแปรตาม

(Dependent Variable)

ความต้องการการส่งเสริมการเกษตรผ่านข้อความสั้น (SMS) ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่

